

GLAVNA LISTA: U predplati za čitav godinu K 82.—, za polugodište K 46.—, tromjesečno K 30.—, mjesечно K 10.—, u maloprodaji 10 heler. — OGLASI primaju se u upravi lista trg. Cuzosa broj 1, te se računaju po 30 heler za prostor visok 4 milimetara i dug 8 cm.

Hrvatski List

Petak, 26. srpnja 1916.

Hrvatski List izlazi u nakladničkom uredilu JOS. KRMPOTić u Puli, trg. Cuzosa broj 1. Uredništvo se nalazi u Sikorskoj ulici broj 24. — Odgovorni urednik: JOSIP HAIN u Puli. Rukopisi ne vraćaju. Ne izvode se anonimni dopisi. Nefrankani pišu se neprimaju.

izlazi u Puli, svaki dan u 5 sati ujutro.

Upjesi naših četa sjeverno Prislupskog prelaza.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beč, 27. (D. u.) Službeno se javlja: Rusko bojište.

Na zapadu od Berestečkoga bio je suzbijen noćni ruski napadaj. S teškim su se gubicima izjalovili ponovljeni žestoki napadaji, što ih je neprijatelj jučer popodne poduzimao između Radivillova i Sira. Na obim su stranama ceste, koja vodi u Lešnov, nastavljeni Rusi svoje napore i po noći, ali su bili suzbježeni nakon ograđene borbe, te su u našim rukama ostavili 1000 zarobljenika.

Na sjeveru od Prislupskog klanca započele su naše čete napredovanje, prešle su Čirni Cremoš te smo s odjelima osvojili vrhove preko rijeke i odbili su protunavale protiv njih.

Talijansko bojište.

Dok je na bojnem području na jugu od sugusnake doline potrajao jučer mir, bilo je kod Paneveggia opet ljudski boja. Od 7 sati prije podne stajali su položaji naših četa na vrhovima jugozapadno od Artesa pod skrajno žestokom vatrom takodjer teških topova. O podne slijedio je protiv tog odsjeka jaki talijanski napadaj, koji je bio do drugog sata popodne listom suzbijen s teškim neprijateljskim gubicima. Potom je opet nastupilo jako topovsko opstreljavanje, a o šestom je satu popodne krenuo neprijatelj iznova na navalu sa svježim četama. U ljutom je boju naša bajunete bito u tog puta posve suzbijen. Izjalovio se je na isti način i ponovni napadaj oko 11 sati u noći. Naše su hrabre čete održale u svojem posjedu sve svoje položaje. Na vrhu ma sjeverno od tog mjesta bio je u toku krak žitavi dan topovski boj.

Na korskoj i sočkoj fronti gdje gdje živahnija topovska djelatnost.

Jugoistočno bojište.

Položaj je nepromijenjen. Zamjenik poglavice generalnog stožera pl. Hafer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 27. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja:

Zapadno bojište.

Od Aucre do Somme sve do u noć jaka topovska djelatnost na obim stranama. Suzbijli smo neprijateljske navale s ručnim granatama na zapadu od Pozieresa. Na jugu od Somme izjalovio se je francuski napadaj sjeveroistočno od Barleuxa.

Prošle je noći bilo suzbijeno u okolici Terre Froide-Floury više jakih francuskih napadaja. Na pojedinim mjestima traju borbe nadalje. Bila su suzbijena jaka engleska izvidnička odjelenja na jugozapadu od Warettona. Francuski se je zasko na sjeveru od Viene-le-Chateaux u zapadnim Argona im izjalovio.

Oborili smo u zračnoj borbi francuski dvo-vojnišak istočno od Reimsa.

Istočno bojište.

Sinoć su Rusi jurili uzalud na naše položaje na Ščari. Bili su krvavo suzbijeni na jugozapadu od Ljahovica i takodjer na zapadu od Berestečkoga. Drugi događaji nema.

Balkansko bojište.

Ništa nova.

Vrhovno vojno vodstvo.

Turski ratni izvještaj.

Carigrad, 27. (D. u.) Glavni stan javlja: Maluazijska obala.

27. je o. mj. iskrcao neprijatelj pod zastitom nekoliko ratnih brodova na sjevernoj obali Tuzladere zapadno od Alivalja preko stotine bandita, koji su se iz sukoba s našim četama te izgubivši mrtvih i ranjenih vratili na brodove. Medjutim su dva naša letjela napadala ratni i prevozne neprijateljske brodove, te su zadala neprijatelju gubitaka bombama i strojnim puškama.

Egipatska fronta.

Kod Katije došlo je do sukoba između ophodnja.

Sa ostalim fronta nije prispjelo nikakvih važnih vijesti.

BRZOJAVI.

Rat. Ogrorni engleski gubliti.

Hamburg, 27. (D. u.) „Fremdenblatt“ javlja iz Haaga: Dobro upućeni su politički, koji su se vratili iz Francuske, ustanovili protiv velike dvojbi, da su Englezi od početka svoje velike ofenzive otpremili č. do polovice srpnja od 70 do 80 tisuća ranjenih. Iz Francuske je bio porazmješten po improviziranim bolnicama u Francuskoj veliki broj teško ranjenih. Engleski gubliti kroz malo dana do polovice srpnja procjenjuju se na puno više od 100 tisuća. Dosađa mora se je dosegao akupa broj gubitaka najmanje 150 do 200 tisuća ljudi. Oduševljenje je četa posljednjeg časa posve klonulo poradi slabih uspjeha.

Tarske čete na galijskoj fronti.

Berlin, 26. (D. u.) Wolffov ured javlja: Kako se javlja, treba u kratko vrijeme računati sa nastupom turskih četa u bojivima protiv Rusa u Galiciji. Ta činjenica može biti dokazom vojničke spremnosti Turaka i jedinstvenosti bojne fronte kod središnjih vrata.

Pred balkanskom ofenzivom?

Berlin, 25. „Ruskaja Vjeodomost“ javlja iz Soluna, da je zadnjih dana opet iskrcao u Solunu veći dio ruskih četa. Čete ima da služe za pojačanje srpske vojske. Rusija hoće tim, da dokaze Srbima, da car nije zaboravio ruski narod ni u časovima, u kojima je i sam R. Rusija duboko zapletena u svjetski rat. Iskrcane Ruse opremaju francuskim oružjem.

Za Soluna, 26. srpnja. Kao lionski „Progress“ iz Soluna javlja, prisustvovao je general Sarrai otvorenju tamonije francuske učine i tim povodom izrekao govor, u kojem je opomenuo pučanstvo, da bude mirno i strpljivo, jer da će doskora početa balkanska ofenziva antanta.

Kolonija, 26. „Kölnsche Zeitung“ javlja, da će biti prevezeni u Solun i Rusi, koji se u Brestu nalaze, i Portugalci, što su željeli, da se bore na zapadnoj fronti.

Englezi poruč u vijesti o torpedovanju Njitijskog broda.

London, 27. (D. u.) Službeno. Napram herlonski brzolazci, što je prispjela u Amsterdam, da je njemački podmornica napala torpedima i dva puta pogodila dne 20. o. mj. na visini otočja Orkney engleski lionski brod, izjavlja engleski admiralitet, da je sponematog dana bio napadnut od neprijateljske podmornice maleni pomoćni krasat na visini sjeverne Škotske, ali da nije bio niti pogodjen.

Austro-Ugarska.

Pukovinski bjegunci u Rumunjskoj.

Beč, 26. „L. Anzeiger“ piše: Iz Bukovine prebjegao u Rumunjsku mnogo austro-ugarskih Rumunjska. Rusi nastoje, da ih u tome priče, ali uzalud. Ne koristi im niti to, što za njima pucaju.

Novi generali guverner Srbije.

Beograd, 26. „Beogradske novine“ javljaju: Gen. pješ. Adolf Henen, barun Barendfeld prispio je u Beograd te je 24. t. m. svečano ušao u grad. Kod njegova dočeka bili su prisutni: zamjenik generalnog guvernera, general-pukovnik pl. Babič, pokr. civilni komesar Thalloczy, zapovjednik mostobrana gen.-puk. Chuchinka, zamjenik ministarstva vanjskih poslova gen. pješ. Szecheny, gen.-puk. Röhn, načelnik gen. štaba pukovnik Kerchnawe, podpuk. gen. štaba Gellinek, pukovnik Spitzko i kapetan Stentrup, austro-ugarski i njemački zapovjednik kolodvoza, dalje zapovjednik grada Beograda pukovnik Rendulic, zapovjednik oružništva potpuk. Poje, kotarski zapovjednik major Fraga i zapovjednik redarstva. Nakon predstavljanja i razgladjenja četa, pošao je generalni guverner u palaču austro-ugarskog poslanstva i u Postaničku ulicu, gdje mu je upravljeti vojničkih zgrada, podpuk. Fey predao palaču.

Balkan.

Turski predujam u Njemačkoj.

Carigrad, 25. Službeni list objelodanjuje zakonsku osnovu, kojom je vlada ovlaštena da sklopi u Njemačkoj predujam od 2.359.000 turskih funata (funta 21-69 kruna). Tako je dosegao treći njemački zajam Turskoj dosad 9.599.000 funata.

Opskrbna područja u Turskoj.

Carigrad, 25. Službeni list objelodanjuje zakonsku osnovu, kojom se vlada ovlaštava, da podijeli čitavu državu u područja, da se može opskrbljivati hranom vojsci i pučanstvu gdje to treba. Zabranjuje se izvoz žita. Trgovina će se žitom usredostiti u rukama navišnog odbora pod predsjedanjem samog ministra trgovine i poljedjelstva. Vlada će mu staviti na raspolaganje i da može započeti svoju djelatnost, tri milijuna funata.

Izborna borba u Grčkoj.

Atena, 26. Između Saraila i antanta došlo je radi izbora do nesuglasica. Zaimis traži, da pošalju svoje zastupnike u grčki sabor i otoci, što ih je antanta zaposlala: Krf, Miltenice, Tencodos i drugi. A antanta toga ne će.

Milana, 26. „Secolo“ javlja iz Atene: Pod vodstvom generala Dauglis, Lapatiotis i Myliotis, te admiralja Gini ustanovila se je nova čašnička liga, koja će podupirati Venizelosa i boriti se na izborima protiv vladinoshkih pravičnikova.

Arhivi grčkog glavnog štaba u Larissis.

Atena, 26. Ateni listovi javljaju, da su vojnički arhivi grčkog glavnog štaba bili prevezeni iz Atene u Larissu. Tu se nalazi takodjer šef glavnog štaba Dusmanis sa svojim pomoćnicima.

Grčki bjegunci u Francuskoj.

Zürich, 26. „N. Züricher Z.“ piše: U Moutiers je u Savoju prispjelo 110 grčkih bjegunaca. Drugi je prevoz od 200 duša prispio u Grenoble. Pobjegli su jedni pred Bugarinima, što su zaposjeli turska mjesta na granici, a drugi iz malozajske obale.

Grčka vizita i talijanske aspiracije u sjevernom Epiru.

Zürich, 26. „N. Züricher Z.“ prima iz Valone: Austro-ugarske čete zapovjedaju neprestano okretanje na donjoj Vojsci, da zapriječe Talijanima, da se ne bi vrstili u južnu Albaniju. Talijani hoće zato da se utvrde u sjevernom Epiru.

Zaimis je u sjevernom Epiru izjavio, da je uistinu Grčka odredila demobilizaciju i u Epiru, ali da će ona ipak ostaviti tamo jakše pošale stabilne vojske, da stane na put opasnosti. Što prijeli sjevernom Epiru iz južne Albanije. U tu je svrhu poslala Grčka posebne odbore u Argycostas, Koricu i Premete, da obrane grčka prava.

Držanje je Italije s Grčkom u protusloju sa držanjem Engleske i Francuske. Ona čini Grčkoj poteškoća na gospodarskom polju osobito kod kupovanja sumpora u Siciliji.

Iz Rumunjske.

Haag, 26. Sasnov je potkrošio dosta znatnu svotu novca za nakup rumunjskih novina i za podučavanje rumunjskih parlamentara te je vojđama vojne stranke u Rumunjskoj učinio cijeli niz obećanja, koja su sada usljed njegova odstupanja posve izgubila na vrijednosti.

Antantina nota Rumunjskoj.

Stockholm, 26. „Rusko Slovo“ javlja iz Bukaresta, da je antanta predala Britaniju notu, kojom traži što je moguće brže razbistrenje odnošaja između njih i Rumunjske. Neta ističe osim ostaloga, da bi zabavio Rumunjske u rat bio posrednik iz kraljevstva Rumunjske i pače i interesa četvorogorog sporazuma štetan. Zato neka Rumunjska izvoli saopćiti odmah svoje posebne zahtjebe za saveznički ugovor.

Ruski su političari saopćili, da je Branau odgovorom na to, da Rumunjska ne misli napustiti svoje neutralnosti.

Rumunjska hoće da ostane neutralna.

Lipsko, 26. „Leipziger N. Nachrichten“ donajahu iz Bukaresta povjerljivu uputu. Što ju je rumunjska vlada saopćila svojim novinama, moraći ih, neka stanu na put glasnina, što su se kroz zadnje dane širile, da će se Rumunjska tobože uplesti u rat.

U uputi kaže, da su te glasine posve neistinite. Neke se dakle ne uzimajuje pučanstvo bez uzroka. Da Rumunjska odbija od sebe sramotno sumnjivanje, kao da ona kani samo izvrebati zgodni čas, da zajedno sa pobjednikom zaskoči pobjedjenoga. Da su u posljednje vrijeme nije ništa dogodilo, što bi moglo vladino držanje promijeniti te da će ona stoga i nadalje ostati kod sadašnjeg držanja i stroge svoje neutralnosti.

Rumunjska munitija u Rusiji.

Bukarešt, 26. „Jassul“ piše: Federativni listovi podižu silnu galamu povodom tobožnjih vlakova munitije, ali ih hoće Rusija da dade Rumunjskoj. Od svega je toja istina, da je Rumunjska dobila samo nekoliko vozova amorfne salitre za tvorenje municije, a i taj je materijal stari kov i nevaljao. Što je najhobojše, to je Rusija za sebe zadržala.

Druga ratno područje u Rumunjskoj.

Bukarešt, 26. Novine javljaju: Rumunjska je proglasila rijeku Dunav ratnim područjem, te je zadržala, da se prolazi po noći ispod mosta kod Cerne Vode.

Opomena Rumunjskoj.

Berlin, 26. „Lokalanzeiger“ javlja iz Bukaresta: Nema sumnje, da se u rumunjskim vladinim krugovima živo raspravlja o budućem stajalištu Rumunjske. Sigurno je, da se uplivan ličnosti opiru rusofilskoj struji i opominju jav-

nost, da ne precijenjuje prolaznu vojničku situaciju. U ovim krugovima znadu, da nije je dino položaj na ruskoj fronti odlučan za završetak rata.

Engarski poslanik kod rumunjskog ministra vanjskih posala.

Bukarešt, 26. Novine pišu: Bugarski je poslanik u Bukareštu razgovarao dulje vremena s rumunjskim ministrom vanjskih posala. Vijećali su o trgovačkim i gospodarskim odnosnima između jedne i druge države.

Rumunjska i odstup Sasonova.

Bukarešt, 27. Demisija Sasonova i imenovanje Siliemom ministrom izvanjskih posala, prouzročilo je tu veliku pozornost. U širokim krugovima javnoga mnijenja postavlja se Sasnov odstup u savez i sa nepovoljnim uspjesima dodasađnje ruske politike u Rumunjskoj. Govori se, da se može predvidjeti, da će se promjena u vanjskom ministarstvu odraziti u oštrijoj politici Rusije prema Rumunjskoj.

Lugano, 27. Talijansko novinstvo ističe velike zasluge Sasonova za talijansko-rusko bliženje. „Giornale d'Italia“ je uvjeren, da će Siliemom jeratli istu politiku do konačne pobjede, Corriera d'Italia“ imenuje Sasonova naizpoduzanim prijateljem Italije u Rusiji. „Tribuna“ se nada, da će se ruskoj politici nastupiti nikakve promjene. „Corriere della sera“ pokazuje na duboko sažaljenje, kojim bajež primljen u Londonu, Parizu, i Rimu odstup Sasonova, jer je Sasnov ruska duša vojske. Sasvim tim su saveznici tvrdo uvjereni, da će Rusija svom tvrdokomošću nastaviti rat.

Antanta.

Engleska snizila Italiji vozarinu na ugljenu.

Lugano, 26. (D. u.) Talijanski listovi javljaju iz Engleske: Vozarina na ugljenu za porabu talijanskih željeznica bila je snizena od 90 na 26 šilinga po toni.

Irsko pitanje. Kriza u engleskom ministarstvu.

Rotterdam, 26. (D. u.) „Nieuwe Rotterdamse Courant“ javlja iz Londona: Rišenje irskog pitanja, koje se je toliko očekivalo, ima se smatrat propalim. A nema niti za budućnost mnogo izgleda, da će se sporazumak postići na kakvoj novoj podlozi.

Položaj je vlade, ponajpče Asquitha i Lloyd Georgea, pretrpio od toga novi udar. Šire se glasi, da je Lloyd George poručio irske krize ponudio svoju ostavku. U tom bi slučaju izdustupio po svoj prilici i Asquith.

Irsko pitanje.

London, 26. (D. u.) „Daily Mail“ javlja, da će se smaknuće lorda Casementa izvršiti 3. kolovoza u tamični Petonville.

Neutralne države.

Dansko-norveško ogradjivanje povodom ukinuća londonske deklaracije.

Kopenhagen, 27. (D. u.) Danska, norveška i švedska vlada saopćile su preko svojih zastupnika u Londonu engleskoj vladi, kako si one pridržavaju pravo, da podignu eventualna prigovore, kojima bi mogle dati povoda odredbe pomorskog prava, što ih je engleska vlada proglasila iz ukinuća londonske deklaracije.

I kad francuske vlade poduzele su spomenute države slični korak.

Neprijateljski ratni izvještaji. Rusija.

Petrograd, 24. Službeni izvještaj od 23. post. podne.

Kaukaska fronta.

Na kaukaskoj obali u Crnome moru osvjele su naše čete tekom boja grad Fozl (60 km zapadno od Trapezunta) te su zauzele dosta zemljišta i novina grada. Tu smo zauzeli mnoge dovratne ruske čete. U kotlini Kelkid Irnaka zaposjeli smo grad Kelkid Kitilk (60 km zapadno Baiburtu).

U smjeru prema Erzinzjamu prešle su naše čete zapadno od Eufrata južno Kotir Kōpri (8 km jugozapadno Mamakhatuna). U smjeru prema Mosulu, istočno Revanduzu bore se naše čete sa jakim turskim silama.

Šlož. izv. od 23. t. m. na večer.

Kaukaska fronta.

Naša ofenziva napreduje. Prama novijim vijestima, nijesmo kod zauzeća Gümişkane zaplijenili 2 topa, već 6 topova. Zapadno grada, na visinama Balnebel, 25 km jugozapadno Gümişkane i Anadolari, zarobili smo 200 turskih vojnika i zaplijenili oružje. U smjeru prema Bagdadu okrajaji naših patrula sa Kurdim.

Petrograd, 25. Službeni izvještaj od 24. post. podne.

Zapadna fronta.

Jučer smo potjerali Nijemce iz sela Halczyany (16 km zapadno Lipe), učinili smo zarob-

Jenika i zaplijenili jednu strojnu pušku. Kod Kolvova (8 km istočno Haliczana na Lipi) predje se je 21. t. m. j. našim četama jedna austro-ugarska kompanija od 193 momka, u punoj jakosti.

Dodatka: Javljaju se sljedeće potankosti o junačkoj smrti pukovnika Tarvora kojega spominje izvještaj od 21. t. m. j.: Pogoden od jedne šrapnelске kugle u blizini srca, vuknu je pukovnik: „Umrićem!“ Odmah zatim je skočio na noge kličuvši: „Naprijed, pukovniče!“ te je umro.

Služb. izv. od 24. na večer.

Zapadna fronta.

Tekom dana nije se dogodilo ništa važna.

Francuska.

Paris, 26. srpnja. Službeni izvještaj od 25. srpnja, u 11 sati u noći:

Osim žestokog opstrjeljavanja u okolici La Lauree (desni brijeg Moeze) nema da se s cijele fronte javi o kakvom poznatom događaju.

Italija.

Rim, 24. Služb. izvještaj od 23. t. m. j.

U dolini Lagarina žestoka topovska djelatnost. Neprijateljke je topnišvo opstrjeljivalo Avio i ostetilo gradsku bolnicu. U odgovoru na to obnovili su naši topovski veliki kalibra opstrjeljivanje Rive, Nago i Rovereto, prozračili požare. Na fronti Pissina i na visovima Sette comuni traje dalje pritisak naše pješadije, koja je uznapredovala na obroncima Monte Zebio, gdje su naši „bersaglieri“ u sjajnoj navalazi zauzeli jarak u dužini od 300 m, zarobili 120 vojnika i zaplijenili i strojnu pušku. U području Dolomita, među gornjim krajem doline Travinolo i doline Cismon, osvojili su naši jake položaje na Cavallazzi (2362 m) i na Colbricono (2736 m) zarobili su 142 vojnika, među kojima 3 častika te su zaplijenili 7 topa, nekoliko mitraljeza i mnogo oružja i municija. U gorjuji Boiti bacalo je neprijateljsko topnišvo gornjogradske granate na Cortina d'Ampezo. Naše je uzvratilo opstrjeljivanjem Toblach, Sillama i Innichena. Na ostaloj fronti nema nikakvog poznatog događaja.

Domaće Vijesti.

Obzna. Obzirom na izvanredne prilike, c. kr. tvrdjavi komesar u Pulj, sporazumno sa c. kr. ratnim lučkim zapovjednikom u Pulj, proglasi da do krajnje neodređene povisi za 30 posto pristojbina za kajanje što nije odobrena ministarstvom istisnim otpisom od dne 18. veljače 1907. broj Gew. III-19702. — Pula, dne 26. srpnja 1916. — C. kr. tvrdjavni komesar: Schönfeldt.

Obzna. Civilno pučanstvo ovime se upozoruje, da u svim slučajevima u kojima se neka osoba ogrješi radi uhodarenja, dužnost je svakoga, da istu osobu uhvati i preda oblastima, kao što i to, da je svaki protuznik obvezan, da kod ulovjenja zločinca sudjeluje.

Obzirom na ovo upozoruje se na činjenicu, da u građanskoj osobe, koje se ogrješe radi kažnjivih djela protiv ratne sil, države u smislu naredbe sveuknog ministarstva od dne 25. srpnja 1914. br. 164. L. D. Z. podložne vojnoj kaznenoj sudbenosti i da je obznanom prijekod suda c. i. kr. lučkog admirala i zapovjednika ratne luke u Pulj izmedju drugih i radi zločinstva uhodarstva određen prijeki sud i da u smislu § 323. V. K. Z. bija sukrićav zločinstva uhodavati i svaki onaj, koji hotimice opusti da zapanji to uhodare, što bje odobrena ministarstvom vrlo lako i bez poželji bilo svoje osobe, bilo svojih domašnjih ili osoba, koje su pod njegovom zakonitom zaštitom, kao što biva sukrićav i svaki onaj, koji hotimice opusti da prijavi oblastima čin uhodarenja, koji mu je poznat ili osobe, čije je djelovanje uhodarenja njemu poznato. — Pula, dne 24. srpnja 1916. C. kr. tvrdjavni komesar: Schönfeldt.

Odlukovano u c. i. kr. ratnoj mornarici. Narredbeni list za c. i. kr. ratnu mornaricu br. 33. od 22. o. m. saopćuje medju ostalima i ova odlukovana: Odlukovano su: Ponovnim prethodnijim povalnim priznanjem za hrabro držanje pred neprijateljem: linjsko-pomorskiporučnik Gjuro Kvečić; zatim krstom za zasluze na vrpi kolajne za hrabrost u priznanje izvrsnog

službovanja pred neprijateljem, mornarički kadet u mornaričkom ustašku Josip Jurčević; u priznanje osobito dužnovjernih službovanja pred neprijateljem stožern nadbootsmann Nikola Mitlič.

Otrovje gljiva. Akoprem se neprekidno naglasilo, da se gljiva, koja se zove gljiva, koju mnogi nisu dobro poznate, ipak ima još takvih, kojima se to ne može nikako utvrditi u glavu, pa jednu sve što im pod zube dođu. Takvu nemotrenost bila bi ovih dana skoro glavom platila čitava obitelj Jurkovića u Matuljima. Majka i dječja jela su gljiva, a malo zatim pozlilo svima. Djece je je nakon nekog vremena stanje poboljšalo, ali majci je bilo tako loše, da su je morali dovesti u riječku gradsku bolnicu. Ima se zahvaliti broj liježničkoj pomoći, da je i majka izvan pogibelji.

iz Hrvatske.

Kraljeva saučesna povodom smrti biskupa dra Ivana Krpana. Hrvatski biskup barun Skrljez otposlao je stolnom kapetulu u Djakovu sljedeći brzogaj: „Njegovo ces. i. kr. apostolsko Veličanstvo udostojilo se vijest o smrti Njegove preuzvištenosti, preč. gospodina biskupa djakovačkoga, tajnog savjetnika dra Ivana Krpaca uzeti do znanja sa dubokim sažaljenjem i kaputu premliostivo izraziti svoje duboko saučesće. — Čast mi je ovim prečasnom kaputolu ovo staviti na blagohotno znanje. — Barun Skrljez.“

Zeljeznicka sveza Koprivnica—Varaždin. Kako je poznato, mislilo se je jur duže vremena na izgradnju zeljeznicke pruge, koja bi spajala Koprivnicu sa Varaždinom. Rek bi, da će se ko načino i to oživotvoriti, jer čitamo, da je društvo lokalne zeljeznice Bjelovar—Virovitica—Barč dobio koncesiju za izgradnju nove normalnotračne lokalne zeljeznice, koja bi vodila od Koprivnice preko Kimočva, Subotice, Čvetkova, Cukovka, Globočeca, Lüdbrega, Poljanca, Martijana, Vrbanovca, Semovca, Stefanca i Trnovca do Varaždina i tako „Hrv. Lloyd“ javlja, predložena je i varijanta, da bi name pruge poslije Marjanjca uzela smjer preko Vrbanovca, Jalžabeta, Kelemena, i Kućana do Varaždina. Nadalje je uzet obzir na odvojak od Lüdbrega preko Slanja i Svrbovca do Varaždinskih Toplica.

Trgovački tečajevi za djevojke na Rijeci. Ravnateljstvo kr. ug. trgovačke škole na Rijeci javlja, da je uslijedila dozvola ministra trgovine, kojom se dopušta, da se u budućoj školskoj godini držr trgovački tečajevi za djevojke u talijanskom nastavnom jeziku.

Poskupljene zagrebačke novine. Uslijed poskupljenja radnih sila papira, povisile su zagrebačke novine „Novosti“, „Novine“ i „Jutarnji list“ svoji doajakšnju cijenu pojedinom broju od 6 na 8 filira.

Primorske novine. Na Sušaku počeo je izlaziti dnevnik pod imenom „Primorske novine“. Uređuje ga gosp. Peroslav Ljubčić.

Nova palaća „Riječke pučke banke“. Obzor“ javljaju iz Rijeke: Riječki magistrat odbio je osnovu, koju je predložila na odobrenje „Riječka pučka banka“ glede izgradnje palaće na raskršću izmedju Jelisavinog trga i ulice Negozinca, i to s razloga, jer se osnovna gradnje na temelji na regulatornoj osnovi.

iz Trsta.

Spomen kip u Trstu. Javljaju iz Trsta: Na tršćanskom glavnom trgu postavljen je drveni spomen-kip kao spomen na ona vremena, kad je Austro-Ugarska morala se prepiti povući mač, da se samim protiv vjerojatnosti Italije. Kip je prvih lipnja izradjen i predstavlja mornara u puškom u ruci; pogled mu je okrenjen prema Italiji. Stanovitveno zabija u kip čavle u ratnodobrotvorne svrhe. Kip je položen u paviljonu, oko kojeg su postavljena dva talijanska topa, a straga dvije strojne puške.

iz Dalmacije.

Griza. Zadarski „Narodni list“ prima iz Sibie: Ovdje narod mnogo trpi od grize. Umro je i nekoliko odraslih osoba.

„HRVATSKI LIST“ može se kupiti u Vodnjenu kod prodaje duhana Detete već rano jutro.

AUGUST SENOA.

Prijan Lovro.

(Nastavak.) riječi: „Ulite dulci! Korist i slast!“ Ima te moze zato bihidi? Praktikan razum, kad imas uva uz srca, nije grijeh. Djevojkac će dobiti 12000 kruna u državnim papirima. Tišću kruna namjerno samo on, isuču će tretati meni za vjernoika, a ostalo će biti dobita pripomoć, da mogu živjeti bez brige. Jer hada da radim, mnogo radim. „Dvanaest tisuća dobiti će djevojka? Tko ti to reče?“ „Ta, Bog te vidio, otac, još prije nego ju zaprosih.“ „Prije? A poslije?“ „Ne govaramo o tom ništa.“ „Ništa?“ „Ta čemu? Tomu će biti vremena poslije vjenčanja.“ „Lovro, oprosi mi! Teske mi je govorniti, ali moram. Govorim ti kao brat bratu, jer je bolje čuati kući od vatre, nego li je gasiti, kad gori.“ „Govori jasno! Ne razumijem te.“ „Je li stvar upravo tje očeš ocao 12.000 kruna?“ „To jest, upravo tje. Samo reče, kad bi se jednom Minka udala, dobita bi po priči toliko i toliko.“ „A što, da starac ne moze Minki toliko dati?“ „Ne budali! Ta vidjeh novce na svojo oči—“

Razne Vijesti.

Strah talijanskih Irredentista. Prema pisanju talijanskog lista „Corriere della sera“, rek bi da je Battistijeva sudbina izekla uperila talijanske irredentiste, koji se bore u talijanskoj vojsci, pa pa su upravili na vladu Italiju, da ih poveća iz prijevredova. — Talijanski junstvo.

Prošireno ratno područje. Peštanska korendencija javlja: Vlada je protugula u okvir užatega područja županije Marmaros i Besterze Nazsod. Za putovanje u ona krajeva nužna je posebna dozvola vojne vlasti.

Razna mišljenja o svršetku rata. Vojni atašee antantnih država primili su od „Giornale d'Italia“ upiti, da se izrazе, kada bi se po njihovom mišljenju mogao rat dokončati. Odgovorili su ruski, engleski i francuski atašee. Evo kako si to oni zamišljaju: Ruski je vojni atašeček svetkovski izrazio mišljenje, da se rat prične svjetkovski konačnomu stadiju, ali da je još daleko do svršetka. Engleski vojni atašeček general Lamb naglasio, da se je Engleska dvije godine spremala za rat i da će sada i dvije godine ratovati. Francuski je vojni atašeček Francis izjavio da je otpor Njemačka vanredno jak, a sve stoji do toga, da Njemačka ne bude u stanju, da tako velikim elasticitetom otprema svoje čete od jedne fronte na drugu. — Ovako atašee, da da li je i želudac s njima sporazumom, to se da nigdje ne iznaša. Njihov će valjda i biti, ali je želudaca više nego li atašee, pa bi se moglo dogoditi, da budu upravo želuci pozvani da diktriraju mir.

sistematskim kljanjem i pljačkanjem civilnoga pučanstva u velikom stilu, hotimičnim iskordjeivanjem muževa, žena i djece i razaranjem vrijednih spomenika. Tim činima povratili su se Nijemci u doba 30-godišnjega rata. Ni zub vremena ne će moći toga izbrisati iz uspomena Belgijanca, košto ni sa grba Njemačke. Pristupi Njemačke armade poteka svojim namjerama da saznanici saučestvujau sa njihovim patnjama i da se iskreno dube njihovoj strpljivosti i hrabrosti. Ponos Engleske bit će sudjelovanje kod uspostave slobode i nezavisnosti Belgijanca. — „Berliner Lokalanzeiger“ nezivlje ovaj Asputov govor: „Priča o njemačkim grozotama.“

Trajni mir ili još jedan rat. Pod ovim naslovom objelodanjue ugledna engleska revija „Fortnightly Review“ raspravu, u kojoj ističe da se je mirovni program engleske javnosti u zadnje doba restringirao, na zahtjev restitucije Belgije, dok se sada o umištenju pruskoga militarizma ne govori mnogo. Iz svih krajevaka dolaze vijesti o skorajšem miru. Osobito financijski krugovi, med kojima ijava njemački upliv još uvijek vrlo važnu ulogu, izrazuju želju, da bi se rat čim skorije dokrajčio, jer da će Engleska biti inače financijalno iscrpljena. Na stvari je, da moraju antantne države dobiti dostatan odštetu samo onda, ako bude Njemačka potpunoma poražena. Na samo njezina država Belgijanca, koji su se odvojili od okupiranog zemljišta, već mora biti također uništena njemačka vojna sila i njemački ponos na samom njemačkom tlu! Visoki su financijski vojni krugovi zainteresirani u tome, da njemački vrijednosni papiri, koji im udaju mnogo, ne izgube iz ruku na vrijednosti. Tomu naprotiv treba istaknuti, da bi bio potpunim porazom Njemačke svjetovni mir za dugo vremena osiguram, a engleska trgovina i obala slobodna svakoga ozbiljnoga ugrožavanja. Ako se i ne bi dobio od Njemačke nikakve odštete, bilo bi uništenje njemačke države veliki dobitak, jer bi se dalo neizmjerno prirodno bogatstvo u Šleskoj opteretiti s hipotekama i razdijeliti njezine kolonije. Engleska mora protiv svake propagande za preružanim mir energično nastupiti. Oni, koji vele, da je brz mir u najvećem interesu Engleske, su pravi veljađajnici. Preuranjenost miru bio bi nesudbeno veliki poraz za Njemačku, koja bi na taj način bez obzira na ratne uspjehe postala pobjediteljicom. Taj bi udarac najteže zadestio Englesku. „Fortnightly Review“ dolazi do zaključka, da je nužno pregarati i najveće žrtve, boriti se, ako ustreba, još godine, dok ne bude Njemačka uistinu potpunoma poražena, jer če si Evropa na taj način osigurati trajni mir i izbjeći novom još strašnijem ratu u neodoljivoj budućnosti.

Demonstracija jednog vojnika. „Beogradskoe Novine“ donose sljedeću vijest iz Londona: Pred londonski redarstveni sud sudredjen je jedan čovjek pod optužbom, da je razbio prozor na kući ministra predsjednika Asquitha. Optužen je izjavio, da je hito privuči pažnju na se, pošto ima da se potuži vladi, što mu je prije dvije godine bez ikakva povoda amputirana desna ruka.

Smaknuće br. Battistija. Tirolski listovi javljaju o obješenom dr. Battistiju, da je bio jedan od najlučih irredentista, akoprem svojista. Ima već valjda godina dana, otakao je bio osumnjikan kao veljađajnik, pa je utekao preko granice u Italiju, gdje je govorio na mnogobrojnim sastancima za oslobođenje „nepešane bratce“. U talijanskoj armadi popeo se do časti kapetana bersaglierija. U suguskoj dolini prodri su naši u talijanske jarke, gdje su našli nekoga mrtvih. Nešto užnoga Tirola pogledao je na mrtvacu i kad mu je oko palo na talijanskoga kapetana, koji je na zemlji nepomično ležao, uskliknuo je: „To je dr. Battisti. Taj mora svakako s nama u Trident“. Na to je odmah dao zapovjed dvjema nosačima, da odnesu prividnoga mrtvaca. Kad ga hrijedno vojnici dignu na nosiljke, kapetan najednom uskrse i naperi samokret na „mrtvaca“. Vojnici ga uhvati se i svezaše mu ruke, te tako dovedu peljase u Trident: „Ukratko: gdje je (judestvo pozdravlja „Plu!“ i „Abbasso Batisti.“ Dne 13. o. m. bio je obješen po bečkom krvniku Lang-u.

Sječajte se Crvenog Krizla

„Brate! Ti me držiš stolom, moze riječi št ti dajvolje? Naraski, Riječ hadna razbora smatra se često djavolskom miš! razum je često miraz, koji nam opali cvijeće naše mašte. Ti o tome sada i ne možeš suditi. Objunilo te. Ali vjeram ni, samo me bratinska ljubav kuca, da ti govorim kroz hadni razum. Ili nemam ni pravog? Kuda ti je u nevolji, ti u nepravdi, u nesreći. Da dostajdu. Znati se kam, da sebe i tuđu duđu riješiš. Ni za našu, ni za svoju slobodu, jer znam, da ti je srce vrlo i vrijedno. Nadaš se dobiti popote, radiš živjeti bez brige, radiš za prosvijetu naroda. Lijepo je to, krasno. Pred tvojim očima sjaji zora. Ali, Lovro, pomisli, ako se sve to protiv tvoje naude izvrne, ako umjesto zore budu neće. Ako umjesto imetka dobiješ siromašnu djecu, naučenu na gospodstvo živuo? Ako doaiješ djece, nove brige, nove djebi? Ako ti propadne otac do kraja, a ti sam sve dublje. Ako ti mrijaš, da se ljubav prama ženi pretvori se te nevolje t, nužnosti, koja te do groba mitvoti ne će. Jer si s tom ženom do groba svezan. Sta onda brate? Noć, vječna noć. A ti toga ne smiješ. Bog ti je dao sjajan talenti, ne za to, da ga zakopas u brizi, već da ga množiš na korist naroda svoga. To ti je dužnost, a ja ti to govorim, jer ne ću, da budeš vjekovitim robom.“

Spuštenje glave s jedne stolne na divanu. Kad zavrla, nastade i sjedi u stol pričaju. Pisao je mreko tri četvrtca stala. Svršiv spisno predaše mi ga (Nastavit će se).

Hrvati i Hrvatice sjetite se družbe sv. Cirila i Metoca